

CIRKEV - NÁZOV A PREDOBRAZY

Názov témy	Cirkev, definícia a predobrazy
Cieľová skupina	2. ročník S S
Obsahový štandard	Cirkev ako tajomstvo podľa Lumen gentium
Výkonový štandard	Definovať Cirkev Opísať biblické obrazy Cirkvi zo sv. Písma
Kľúčové kompetencie	Žiak si prehĺbuje svoje informácie o Cirkvi a vnímajú ako svoju duch. rodinu
Metódy a formy	Výklad, diskusia, fixačná, skupinová práca so SP
Pomôcky	Sväté písmo
Prierezové témy	OSR - povolanie človeka k svätosti v každodennom živote VMR - poslanie laikov, úloha rodiny MKV - rozvíjanie ekumenických vzťahov v rôznych kultúrach MV - prítomnosť cirkvi v médiách

Cieľ

Cieľom je vysvetliť názov Cirkev a spomenúť predobrazy, s ktorými sa pri zobrazovaní alebo opise Cirkvi môžeme stretnúť. V témach o Cirkvi sa snažiť o prebudenie osobného vzťahu k Cirkvi - nehovoríme o nejakom cudzom spoločenstve, ale o spoločenstve, do ktorého patrím aj ja.

Priebeh hodiny

Úvod (cca 5 min)

Ak chceme podrobne spoznať nejakého človeka, mimo iného medzi prvé základné informácie patrí poznať jeho meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia. Spolu s tým ide potom spoznávanie jeho vlastností, vzdelanie, záľuby a podobne.

Ak v nasledujúcich témach si máme hovoriť o Cirkvi, tak je potrebné zodpovedať si tiež na základné otázky: Čo názov Cirkev znamená? Odkiaľ a kedy sa tu vzdala? Aké má poslanie? Kto do nej patrí?

Pomenovanie (cca 10 min)

Slovo **Cirkev** sa vo Svätom písme označuje výrazom *ekklesia*. Tento výraz pochádza z gréckeho slova *ek-kalein*, čo znamená *zvolať*. Z tohto slova je potom odvodený aj latinský výraz *Ecclesia*, francúzsky *Église* a taliansky *Chiesa*. V tomto duchu teda slovo Cirkev znamená **zvolanie zhromaždenia**. Už v čase Starého zákona sa tento výraz používal na označenie zhromaždenia vyvoleného ľudu pred Bohom. Toto slovo prebralo aj prvé kresťanské spoločenstvo, teda tí, ktorí verili v Krista, aby i týmto pomenovaním dali najavo, že sú pred Bohom dedičmi a v istom zmysle nasledovníkmi vyvoleného zhromaždenia. Z tohto ich presvedčenia pochádza potom slovo *Kyriake*, čo značí „**tá, ktorá patrí Pánovi**“ - čiže spoločenstvo, ktoré patrí Pánovi. A od tohto slova sú potom odvodené pomenovania Cirkvi napríklad v nemčine *Kirche*, v angličtine *Church* a v slovenčine *Cirkev*.

V širšom slova zmysle sa v kresťanskej terminológii výrazom **Cirkev** označuje **celé všeobecné spoločenstvo veriacich pokračujúce v Kristovom diele**. V prenesenom zmysle slova sa týmto slovom môže označovať tiež **liturgické zhromaždenie** alebo **miestne spoločenstvo**. Tieto tri významy slova v skutočnosti nemožno od seba oddeľovať. Cirkev je ľud, ktorý Boh zhromažďuje po celom svete. Jestvuje v miestnych spoločenstvách a uskutočňuje sa ako liturgické, najmä eucharistické zhromaždenie.

Predobrazy Cirkvi

Druhý vatikánsky koncil vo svojom najvýznamnejšom dokumente *Lumen gentium - Svetlo národov*, aby priblížil vnútornú povahu Cirkvi používa na základe Svätého písma viaceré obrazy, ktoré sú prevzaté z biblického, pastierskeho alebo roľníckeho života, prípadne z výstavby, rodiny alebo svadby.

Aktivita žiakov: Práca so Svätým Písmom (cca 20 min)

Žiakov rozdelíme do piatich skupín. Každá skupina dostane Sväté Písmo a lístok s citáciou, ktorú si vyhládajú a vysvetlia ako chápu jej symboliku:

1. Jn 10,1-10

Jedným z predobrazov Cirkvi je *ovčinec*, ktorého jedinou a nevyhnutnou bránou je Kristus. Ježiš Kristus je viackrát predstavený ako dobrý Pastier, ktorý aj svoj život položil za ovce (porov. Jn 10, 11-16; 1 Pt 5, 4). V tomto duchu napríklad Štvrtá veľkonočná nedeľa sa nazýva nedeľou dobrého Pastiera.

2.1 Kor 3,9; Mt 21, 33-43

Cirkev je označovaná tiež ako Božia *rol'a* alebo *vinica*. Cirkev vysadil nebeský hospodár ako šľachtenú vinicu. Pravý vinič je Kristus: on dáva život a úrodnosť ratolestiam, čiže nám, ktorí prostredníctvom Cirkvi ostávame v ňom a bez neho nemôžeme nič záslužné urobiť. S takýmto vyobrazením je možné sa stretnúť pri výzdobe starobylych kresťanských bazilík. Napríklad Bazilika sv. Klimenta v Ríme predstavuje takého veľkolepé zobrazenie, kde v ústrednej mozaike je znázornený veľký vinič a pri jednotlivých mladých viničných ratolestiach sú znázornené rôzne ľudské povolania - roľníci, rybári, obchodníci, kňazi atď.

3.1 Kor 3,9; Mt 21, 42

Cirkev sa často volá aj Božia *stavba*. Sám Ježiš sa prirovnal k tomu základnému kameňu, ktorý predstavuje základ každej stavby. Na tomto základe, ktorým je Kristus, apoštoli budujú Cirkev a od neho dostáva svoju pevnosť a súdržnosť. V tomto duchu je možné sa stretnúť s pomenovaniami ako Boží *dom*, v ktorom býva Božia *rodina*, Boží *príbytok* medzi ľuďmi a najmä svätý *chrám*, do ktorého ako duchovné kamene máme byť vbudovaní my sami. Veď najkrajšou ozdobou kostola nie je jeho umelecká alebo kvetinová výzdoba, ale človek, ktorý sa do chrámu prišiel stretnúť s Bohom.

4. Gal 4,26; Zjv 19, 7

Cirkev sa volá aj *nebeský Jeruzalem* a *naša matka* alebo sa opisuje ako nepoškvrnená *nevesta* nepoškvrneného Baránka, ktorú Kristus miloval a seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil (porov. Ef 5, 25-26), či ktorú spojil so sebou nerozlúčnou zmluvou a neprestajne ju živí a opatruje (porov. Ef 5, 29).

5. Gal 6,15; 1 Kor 12, 27

Cirkev predovšetkým na základe listov sv. apoštola Pavla sa tiež nazýva *tajomným telom Kristovým*. Nie je to Ježišovo vlastné fyzické telo, ale prostredníctvom Ducha Svätého tajomne vytvára toto duchovné mystické telo, a to tým, že povoláva ľudí zo všetkých národov, aby

vytvárali toto nové duchovné spoločenstvo. Hlavou tohto tela je Kristus (porov. Ef 1, 10.22). A všetci ostatní sú údmi tohto tajomného (mystického) tela Kristovho a práve Ježišovi sa majú pripodobniť, kým nebude v nich stvárněný Kristus (porov. Gal 4, 19). Pri výstavbe Kristovho tajomného tela jestvuje rozmanitosť údov a služieb.

Záver (cca 5 min)

Akým príkladným je v tomto zmysle objav sv. Terézie z Lisieux, ktorá túžila nájsť svoje miesto a uplatnenie v Cirkvi. Uvedomovala si, že všetci nemôžu byť zároveň apoštolmi, prorokmi a učiteľmi. Keď tak o tom uvažovala, pochopila, že Cirkev má srdce a toto srdce horí láskou. V láske našla význam svojho povolania. Sama o tomto poznaní napísala: „Ježišu, moja láska, konečne som našla svoje povolanie: mojím povolaním je láska. Áno, našla som svoje miesto v Cirkvi a toto miesto si mi dal ty, môj Bože. V srdci Cirkvi, mojej matky, ja budem láskou a tak budem všetkým a moja túžba sa splní.“

Kristova Cirkev má byť preto pre každého z nás Matkou a my v nej láskou. To má byť význam aj nášho života i nášho budúceho povolania.

Cas na poznámky a otázky (cca 5 min)

PRAMENE

www.kbd.sk

Katechizmus katolíckej cirkvi Sväté písmo